

družili već od 7.30 ujutro, kada su bili domaćini skupinama od po šest sudionika koji su platili osam dolara za tzv. breakfast with movers and shakers, kako bi, između gutljaja kave i zalogaja peciva, razgovarali o struci.

Za vrijeme rada kongresa bila je otvorena velika izložba knjiga na kojoj je sudjelovalo 88 izdavača i proizvođača nastavnog materijala. Uglavnom su izlagači bili iz Sjedinjenih Država, a nekoliko velikih britanskih izdavačkih kuća (Longman, OUP, CUP) zastupali su njihovi američki odjeli. Već samo zbog te izložbe te popratnih promocija novih knjiga, rječnika itd. vredilo je otići u Miami, a za nas iz Evrope bilo je pravo otkriće upoznati bogat izbor modernih američkih udžbenika i nastavnog materijala koji se, čini se, može naći samo na američkom tržištu.

Osim službenog, radnog dijela, 21. kongres TESOL-a bio je prilika za susrete i razmjenu mišljenja i ideja stručnjaka iz raznih područja interesa, koji su se, osim u klimatiziranim prostorima hotela »Fontainebleau Hilton«, u kojemu se održavao kongres, družili i na kilometrima dugoj, prekrasnoj pješčanoj plaži Miami Beacha.

Sljedeći, dvadeset drugi kongres TESOL-a održat će se u Chicagu od 8. do 13. ožujka 1988.

Ana Mahnić-Čosić

VIKEND KANADSKE LITERATURE

Od 29. do 31. svibnja o. g. u trogirskom hotelu »Medena« okupilo se na inicijativu Kanadske ambasade u Beogradu 40-tak sveučilišnih profesora engleske i francuske književnosti, književnika, prevodilaca i novinara iz svih jugoslavenskih republika i pokrajina. Predstavnik kanadske strane bio je književnik Frank Davey, profesor engleske književnosti na Sveučilištu York u Torontu. Svoje izlaganje je održala i Maggie Butcher iz londonskog Društva za proučavanje kanadske literature.

Cilj ovog trodnevnog susreta bio je da sumira rad na području kanadske književnosti kod nas, zatim da se razmotre mogućnosti suradnje svih stručnjaka i kulturnih radnika koji se bave kanadskom književnošću, jezicima i civilizacijom i da se kanadska sredina upozna s dostignućima jugoslavenskih književnosti. Naime, za razliku od književnosti Velike Britanije, koja ima kod nas tradiciju, kanadska književnost je kod nas malo poznata, a još manje naša u Kanadi, a obje zajedno — kanadska i jugoslavenska književnost i kultura — nedovoljno su poznate u svijetu. Od te činjenice pošao je ovaj skup nazvan »Vikend kanadske literature«.

Radno predsjedništvo sačinjavali su prof. Mirko Jurak s ljubljanske Univerze, prof. Ivo Vidan i prof. Predrag Matvejević sa zagrebačkog Sveučilišta i prof. Ileana Čura s beogradskog Univerziteta.

Problemi jugoslavensko-kanadske razmjene bili su tema brojnih izlaganja na ovom skupu. Prof. Davey upoznao je prisutne s činjenicom da se Kanadani sve više zanimaju za književnosti izvan anglofonskog i frankofonskog područja. Prof. M. Jurak prvi je u Jugoslaviji počeo unositi u svoja predava-

nja o engleskoj i američkoj književnosti sadržaje drugih književnosti pisanih na engleskom jeziku, prije svega iz australske i kanadske književnosti.

Po mišljenju prof. Juraka, studij stranih jezika i književnosti se je nakon rata znatno izmijenio. S Filologije i starijih književnosti težište i naglasak engleskoj književnosti se sada manje govori nego ranje ali to ne znači da je ona zanemarena. Slične promjene dogodile su se i u drugim državama a ne samo kod nas. Smatra se da će biti potrebno napraviti izbor i kod kasnijih perioda engleske i američke književnosti. Što se kanadske književnosti tiče, ona danas ima slične poteškoće kao i književnost Sjedinjenih Američkih Država 50-tih godina ovog stoljeća kad se probijala i borila za afirmaciju u svijetu. Poznata je, naime, činjenica da zanimanje za neku književnu nagradu. Tako je npr. 1973. njezin pisac dobije neku značajnu književnu nagradu. Tako je Patrick White dobio Nobelovu nagradu. U Kanadi se smatra da su ozbiljni kandidati za jednu od značajnih književnih nagrada Robertson Davies i Margaret Atwood.

Osim na ljubljanskom, i na ostalim našim sveučilištima učinjeni su prvi koraci da se poznati kanadski pisci uvedu u programe nastave književnosti. Tako na zagrebačkom Sveučilištu u pregled svjetske književnosti uvrštena je i kanadska književnost, anglofonska i frankofonska. Na zadarskom Filozofskom fakultetu, zahvaljujući tromjesečnom boravku prof. V. Čosića na Sveučilištu Laval u Québecu, studentima se prenose određena znanja i sadržaji iz kanadske civilizacije i kanadske varijante francuskog jezika. Svoje planove o uvođenju kanadske književnosti u nastavne programe izložili su i predstavnici drugih sveučilišnih centara. Spomenuta je i mogućnost da se kanadska književnost približi srednjoškolicima. Tako npr. prof. M. Jurak priprema udžbenik za srednju školu u vidu izbora književnih tekstova na engleskom jeziku gdje su uključeni i najznačajniji predstavnici kanadske književnosti.

Na skupu je dogovoreno da se pripremi osnivanje Društva za književnost i kulturu Jugoslavija-Kanada, u tom smislu osnovan je inicijativni odbor od 16 članova i radna grupa od 3 člana, koji imaju zadatak da pripreme prijedlog Statuta društva i obave ostale predradnje potrebne za osnivanje Društva. Cilj Društva bio bi da organizira suradnju svih predavača kanadske književnosti na odsjecima anglistike i romanistike u Jugoslaviji. U okvirima mogućnosti širili bi se programi tih studija, istraživala bi se i prevodila kanadska književna djela kod nas i jugoslavenska u Kanadi. Društvo bi organiziralo predavanja, prikazivanje filmova, pomagalo bi radiju i televiziji, izdavačima, kazalištima prilikom izbora tekstova i pripremalo povezivanje s drugim sličnim društvima.

Kanadska vlada ulaže znatne napore da afirmira svoju književnost nezavisno od Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država, i zbog toga je već potpomogla čitav niz sličnih društva u zapadno-evropskim zemljama, pa i u Mađarskoj. Možemo reći da je kanadska književnost tek nakon rata, 50-tih godina stala na svoje vlastite noge te spada u mlade književnosti. Među te mlade književnosti mogla bi se uvrstiti i književnost Australije, priličan dio književnosti u Indiji, pa u nekim državama Afrike, Novom Zelandu i još ponegdje gdje je engleski jezik — jezik književnog izraza. Konstatirano je na ovom uvaženom skupu da bi naše studente trebalo bar donekle upoznati s ovim književnostima, dati im upute kako bi se poslije diplomiranja mogli dalje usavršavati.

U nastojanju da se populariziraju književnosti koje su pisane na engleskom jeziku a koje nastaju izvan Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država, osnovan je mjeseca svibnja o. g. u Grazu međunarodni centar za proučavanje književnosti na engleskom jeziku. O tome je učesnike Vikenda upoznao prof. Ivo Vidan. Učenici su također informirani o pripremama za simpozij o suvremenoj književnosti u SAD i Kanadi od 1945—1985. godine, koji će se održati u svibnju slijedeće godine na Bledu. Raspravljat će se o socijalnim i kulturnim pitanjima u ovim dvjema američkim književnostima kao i o tome što i kako pišu naši iseljenici na engleskom jeziku i jugoslavenskim jezicima.

Nakon ovog trodnevnog korisnog i zanimljivog druženja i kulturnog razmjenjivanja, zahvaljujući prvenstveno domaćinima simpozija g. Marku Collinsu, prvom sekretaru i konzulu Kanadske ambasade, i g. Dušku Vidaku, pomoćniku atašea za kulturu, vratili smo se svojim sredinama s mišlju da Kanada i Jugoslavija, toliko različite, imaju ipak mnogo sličnosti: »Obje trpe od protuslovlja, svaka na svoj način, od nedovoljne povezanosti dijelova u cjelinu, od razdvojenosti kultura u raznim tradicijama i na različitim jezicima, od provincijalizama i partikularizama, »od dviju samoća« — kako kaže jedan kanadski pjesnik za svoju zemlju — i od više samoća«, kako reče prof. Predrag Matvejević u svom izlaganju.

I kanadska i jugoslavenska kultura su međusobno i u svijetu nedovoljno poznate. I zato je pozdravljena ova inicijativa za suradnju, da bi se približile ove dvije srodne a ipak različite kulture.